

LAISVĖ—LIBERTY
 Vienintelis lietuvių kalboje
 dienraštis Rytinėse Valstijose
 Dalls Queens apskrityje (N. Y.) .. 8.00
 Kanadoje .. 9.00
 Kitur užsienyje .. 10.00
 Metams prenumerata:
 Jungtinėse Valstijose .. \$8.00
 Pavienio egzempl. kainą 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
 The Only Lithuanian Daily in
 Eastern States
 110-12 Atlantic Avenue
 Richmond Hill 19, N. Y.
 Telephone Virginia 9-1827
 PRICE 5c A COPY

No. 251

Richmond Hill 19, N. Y., Trečiadien., Gruod. (Dec.) 28, 1955

KRISLAI

A. Zvingilas.
 J. Rainys.
 Atsimenu.
 A. Zokas apie LLD.
 Rašo R. MIZARA

Praėjusią savaitę mirė du geri veikėjai: Antanas Zvingilas, Jewett City, Conn., ir Jonas Rainys—Philadelphijoje.

Pirmasis buvo apie 85 metų amžiaus, antrasis—apie 73 metų.

Abudu gerai pažinau. Apie A. Zvingilą buvo ilgokas straipsnis praėjusio šeštadienio Laisvėje.

Jonas Rainys buvo geras patriotas LDS, ir kadaise jis dažnai rašydavo Laisvei neilgas korespondencijas.

Lai jiems abiem būva lengva šios šalies žemė, o jų artimesiems reikiu nuosirdžiau užuojautą.

Prieš virš 40 metų, kai aš pradėjau dirbti Keleivyje, man teko pas Zvingilus gyveniti.

Jie gyveno ant Keleivio išleistuvės. Tas namas tuomet priklausė Zvingilams. Mūrinis namas, bet šiandien jau gerokai sukrypes. Toje vietoje, kur kadaise ėjo Keleivis, yra arių saliuos.

Sekmadieniais mudu su A. Zvingilu dažnai eidavome pasivaikščioti po miestą. Kai kada nueidavome į socialistų masinius mitingus, kurių tuomet būdavo daug.

Vieną sekmdienio rytą, gerai atsimenu, mudu, besivaikščiodami po Bostoną, nutarėme užėiti į vieną protestantų bažnyčią, stovėjusią, rodosi, Tremont gatvėje, ties Boston Common.

Žmonių buvo nedaug, bet bažnyčios vidus — labai gražus ir erdvas.

Antanas Zvingilas, gerokai apsidairęs, sakė: —Tai būtų gera svetainė darbininkų mitingams bei koncertams. Tai, jei... Jis sakinio nebaigė. Bet aš supratau, ką jis turėjo galvoje.

Keleivio ikūrėjas Antanas Zvingilas buvo labai kuklus žmogus, be jokių pretenzijų, be jokio pasididžiavimo. Matonu buvo jį visuomet sutikti ir su juo pasikalbėti.

O jo pasakymas "tai, jei," manyje visuomet buvo ir tebėra.

"Lai Antanas Zvingilas išsisi ramiai!..."

Labai geras draugas ir prietelius žurnalistas A. Zokas iš Montevidėjaus, Urugvajaus sostinės, rašo:

"Tai jau sukako 40 metų LLD. "Perduokite mano linkėjimus Draugijos vadovybei. LLD knygos ir man atidarė akis.

"Kadaise, kai atvykau į Braziliją, buvau, taip sakant, žalias bernuželis. Bet turėjau neapsakomą patraukimą prie knygų..."

"Dar Lietuvos kariuomenėje betarnaudamas (1923-1926 metais) Kaune gal visas knygas būsiu valstybinės bibliotekos perskaitęs, bet apie klasių kovą ten nieko neradau..."

Ne vienas A. Zokas atidarė savo akis, skaitydamas

MAŽIAU PINIGŲ GINKLAM-DAUGIAU ŽMONIŲ GERBŪVIUI

Popiežiaus nuomonė kaslink atominių ginklų supuola su taikos šalininkų pasiūlymais

Roma. — Savo kalėdiniam atskreipime į pasaulį popiežius Pijus XII, kaip jau buvo pranešta, pasisakė prieš atominių ir vandenilinių ginklų bandymus, už jų ginklų visišką uždraudimą ir už ginklavimosi mažinimą bendrai.

Popiežiaus išreikštos mintys tokiu būdu supuola su tuom, ką jau seniai siūlo pasaulinis taikos judėjimas. Jos taipgi maždaug supuola su tuom, ką pasaulinėje taikos arenoje siūlo tokios už taiką stojančios šalys kaip Indija, Tarybų Sąjunga, Kinija, Burma ir kitos.

Popiežiaus kalba buvo išversta į keliolika kalbų ir transliuota per eilės Europos ir Lotynų Amerikos šalių radijo stotis.

Jo kalba buvo taikyta, sakė jis, "į visus žmones visur." Jis sakė, kad Rytai ir Vakarai turi sugyventi taikingai.

Beveik visas pasaulis minėjo žiemos šventes

New Yorkas. — Komentatoriai sako, kad šiais metais krikščioniškos Kalėdos buvo plačiau minimos visame pasaulyje, negu praeitais. Net tokiose šalyse kaip šintosistų-budistų Japonijoje, musuloniškame Egipte ir hinduistų Indijoje, Kalėdos buvo gan žymios: eglučių puošimo paprotis ypatingai pasiskleidžia, nors, žinoma, jis daugelyje vietų neturi jokios religinės reikšmės.

Sioje šalyje Kalėdos šiais metais šventos triukšmingiau ir iškilmingiau, negu praeitais. Buvo laukta "Baltų Kalėdų," bet penktadienį sniegas sutirpo ir oras pasidarė švelnus.

Prezidentas paskelbė amnestiją kai kuriems kriminaliniams nusikaltėliams ir padovanojo vieno mirtinuteisto kareivio gyvastį (bet jis nepaklausė liberalų prašymo ir neamnestavo politinių kalinių, komunistų).

Britanijoje karalienė Elizabieta pasakė kalbą apie "gerą valią," Vokietijoje (abiejose dalyse) visur matėsi tradicinis toje šalyje gimęs "Tannenbaum" (eglutės) puošimas, bet Francūzijoje žmonės daugiau kalbėjo apie ateinančius rinkimus, negu apie Kalėdas.

Praeitais metais registravosi apie 2,300,000 nepiliečių. Manoma, kad šiais metais tas skaičius bus žymiai didesnis, beveik du su puse milijono. New Yorko srityje gyvena apie 400,000 nepiliečių.

Nepiliečiai registravimosi formas gali gauti kiekvienoje pašto įstaigoje. Ta forma žinoma kaip "Alien registration card." Joje jau pažymėta, kur ją pasiūsti. Sergantieji nepiliečiai gali prašyti kitų gauti pašte tas formas dėl jų.

Imigracijos tarnyba praneša, kad už nesiregistravimą nepilietis gali būti nubausas \$200 pinigine pabauda, 30 dienų kalėjimu ir deportavimu.

Bukareštas. — Čia dabar vieši Kinijos vice-premjeras gen. Ču Teh, savo šalies kariuinių jėgų vadas ir tas žmogus, kuris per dešimtmečius vadovavo Kinijos liaudies armijų kovai prieš čiangininkus ir interventus.

Gen. Teh atvyko, kad sveikinti Rumunijos Darbininkų (Komunistų) partijos suvažiavimą. Suvažiavimą sveikino ir kiti žymūs svečiai iš užsienio: ispanė La Pasionaria, Vengrijos premjeras Rakosi, Čeko-

Tarybų Sąjunga sumažins karines išlaidas ant 8 nuoš., padidins išlaidas apšvietai

Maskva. — Aukščiausiasioji taryba (TSRS parlamentas) patvirtino ateinančių metų biudžetą, kuriame numatoma sumažinti išlaidas karinėms jėgoms ant 8 su puse procento, o tas didžiules sumas pavesti tolimesniai gerbūviui ir apšvietos kelimui.

Finansų reikalų ministras Zverievas sakė, kad 102,500,000,000 rublių karinėms jėgoms užteks 1956 metais. 1955 metais karinis biudžetas buvo 112,123,000,000 rublių.

Išlaidas gerbūviui ir apšvietai, tai yra, sveikatos apsaugai, sanatorijoms, ligoninėms, parkams, skaitykloms, mokykloms, pensijoms ir t. t. bus pakeltos nuo 146,989,000,000 rublių iki 161,200,000,000 rublių.

Apart biudžeto svarstymo, Aukščiausia taryba išklaušė kalbas apie Tarybų Sąjungos atsiėkimus tarptautinės diplomatijos laurais, apie glaudesnius santykius su Indija ir Burma, Suomija ir Jugoslavija.

Liaudies Kinija ir R. Vokietija pasirašė paktą

Pekinas. — Liaudies Kinija ir demokratinė (Rytų) Vokietijos Respublika pasirašė draugiškumo paktą, pasižadant plėsti ekonominius ir kultūrinius santykius. Po paktų pasirašė Kinijos premjeras Čou En-lajus ir R. Vokietijos premjeras Grotewohlis, kuris dabar Kinijoje vieši.

Čou En-lajus pareiškė, kad Kinija ir Rytų Vokietija turi vienodą tikslą: socializmo statybos.

Grotewohlis susitikimas Kinijoje buvo gan šiltas. R. Vokietija jau yra davusi Kinijai nemažai paramos mašinomis, technišku žinojimu, medicinos ekspertais ir tokiais instrumentais, kaip foto-aparatais, mikroskopais, teleskopais ir t. t.

Sudegė istorinis namas, Longfellow apdainuotas Sudbury, Mass. — Čia gaisras beveik sunaikino istorinį namą, taip vadinamą Wayside Inn, kurį savo pozicijoje apdainuoja Longfellow. Tame name savo laiką buvo apsisostoję George Washingtonas ir La Fayette.

Lietuvių Literatūros Draugijos išleistas knygas.

Tūkstančiai lietuvių darbininkų tai pripažįsta.

Ir vis tai dėka nedaugelio mūsų žmonių sumanumui ir darbei. Vyriausias nuopelnas dėl to priklauso Leonui Prūseikai, kuris prieš 40 metų sugalvojo ir daug dirbo, kad tokią organizaciją įkurti ir palaikyti.

Atrodo, kad per šią savaitę negalėsiu su gerbiama skaitytojais dalintis per krislus savo mintimis.

Laimingų naujų metų vėsiams!

Socialdemokratai nori, kad Adenaueris tuojau pasiųstų ambasadorių į Tar. Sąjungą

Bonna. — Žymus Vakarų Vokietijos socialdemokratų vadas Carlo Schmidt ragino Adenauerį, kad jis tuojau pasiųstų ambasadorių į Maskvą. Kaip yra žinoma, tarybinis ambasadorius Valerianas Zorinas jau atvyko į Boną, bet Vakarų Vokietija dar vis nepaskiria ambasadoriaus Tarybų Sąjungai, nors susitarta užmegsti diplomatinis santykius.

Socialdemokratų vadas Schmidt sako, kad tuojau atidėliojimu Adenaueris gal labiau patenkina Washingtoną, bet kenkia taikos ir Vokietijos vienbei.

Apart Schmidto, panašiai pasisakė socialdemokratų laikraščiai. Didžiausias Hamburgo laikraštis, "Die Welt," kuris ne socialdemokratu, o konservatyvus, taipgi kritikuoja Adenauerio valdžią už atidėliojimą.

Eilė kitų įtakingų Vakarų Vokietijos leidinių reikalauja iš Adenauerio valdžios nebeatidėlioti ambasadoriaus pasiuntimo į Maskvą.

Newarkas. — Namas, kuriame prieš Kalėdas sudegė penkerių metų vaikutis, buvęs tikriausias lauzas. Miesto pareigūnai dar praieitą trečiadienį įsakė tuojau pradėti taisymus.

Norintieji pirkti biznį, namą ar ūkį, pajieškote progų per Laisvę. Tikrai gausite daug pasiūlymų.

Paskutiniai pranešimai

Washingtonas. — Apie 600 žmonių, žymiai daugiau negu praeitais metais, žuvo auto-nelaimėse Amerikoje per Kalėdų šventes.

Paryžius. — Buvęs premjeras ir radikal-socialistų vadas Mendes-France ir komunistų teoretikas Dulcos laikė viešus debatus.

Pekinas. — Kinija sako, kad Pietų Korėja kalta piratiškuose žingsniuose prieš kinus žvejus.

Roma. Šimtai tūkstančių žemesnių valdžios tarnautojų streikuoja už aukštesnes algas.

Leningradas. — Amerikiečių negrų trupė čia su dideliu pasisekimu perstatė muzikalinį Gershvino veikalą "Porgy and Bess." Teatras buvo papuoštas Amerikos ir TSRS vėliavomis, orkestras griežė abiejų šalių himnus.

Washingtonas. — Prezidentas Kalėdų dieną priėmė Valstybės sekretorių Dullesą.

Mirė MEDFORD, MASS. Mirė Katrina Zinskienė, Antano žmona, gyvenusi 59 Cherry St. Velionės vyrui ir kitiems artimesiems reiškiame užuojautą.

Apie jos mirtį tą patį vakarą, gr. 23 dieną, telefonu pranešė Kvietkus. Tačiau šeštadienį Laisvės laida jau buvo išsiųsta, jos mylimas dienraštis nebegalėjo jai patarnauti. Daugiau apie ją parašys vietiniai.

Alžyras. — 25 alžyriečiai kariai, po francūzo seržanto komanda, išėjo į kalnus medžioti, bet negrįžo. Francūzai nežino, ar tie kariai žuvo, ar perėjo partizanų pusėn.

Jungtinių Tautų Asamblėja šauks posėdį Romoj?

Washingtonas. — Amerika daro spaudimą ant savo sąjungininkų Jungtinėse Tautose, kad Generalinės asamblėjos sekančioji sesija nebūtų sušaukta iki po sekančių metų gruodžio mėnesio vidurio. Mat, Amerika nori, kad sesija vyktų po prezidentinių rinkimų.

Gali būti, kad ateinančioje sesijoje Jungtinės Tautos priims Liaudies Kiniją. Ir labai galimas daiktas, kad Amerika bus priversta su tuom sutikti. Bet Eisenhowerio administracija, sakoma, nenori tai padaryti prieš rinkimus.

Tuo tarpu pranešama, kad dauguma Europos šalių nori laikyti ateinančią sesiją Romoje, naujos J. T. narės Italijos sostinėje. Pati Italija, sakoma, būtų labai patenkinta priimti pas save Generalinės asamblėjos sesiją.

Britams Kipre darosi karšta

Nicosia. — Britams darosi vis karščiau ir karščiau Kipro saloje. Tie, kurie kelios savaitės atgal skelbė, kad jie "sumedžios teroristus," dabar atrodo, lyg tai juos medžiotų, o ne jie kitus.

Jų kariai niekur dabar nepasirodo be šautuvo rankose. Ir ne tik kariai, bet ir civiliniai pareigūnai britai nepasijudina be karinės sargybos. Net moterys, britų žmonos, Nicosijoje turėjo po ginkluotą kareivį-sargybinių, kai ėjo prieš Kalėdas supirkinėti daiktus krautuvėse.

ORAS NEW YORKE
 Giedra ir šalta

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 10, N. Y.

President V. KAZEL; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$8.00
United States, per 6 months \$4.50
Queens Co. \$9.00 per year
Queens Co. \$5.00 per six mos.

Canada and Brazil, per year \$8.00
Canada and Brazil, 6 months \$5.00
Foreign countries, per year \$10.00
Foreign countries, 6 months \$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879

APIE VILNIŪ

1940 METAIS, po to, kai Lietuvos Liaudies Seimas paskelbė Lietuvą Tarybų Respublika, į Maskvą nuvyko specialiai delegacija su prašymu, kad Tarybų Sąjungos vyriausiasis sovietas (parlamentas) priimtų Lietuvą į tarybinių tautų šeimą. Nuvyko ten ir nemaža Lietuvos vyriausybės narių ir kitų žymių lietuvių tautos pareigūnų. Tai buvo, aišku, didelis, istorinis įvykis mūsų tautos gyvenime.

Viename pobūvyje, kur dalyvavo Lietuvos atstovai, J. Stalinas daug maž taip jiems pasakė:

— Visų pirma dėkite pastangų, kad juo greičiau iš Kauno į Vilnių būtų perkeltos visos vyriausybės, mokslo ir kultūros įstaigos. Iki šiol Vilnius, Lietuvos sostinė, buvo apleistas, vargo ir skurdo. Bandykite juo greičiau Lietuvos sostinę supramontinti, padaryti Vilnių ne tik didžiulės pramonės centrą, o ir lietuvių kultūros, mokslo ir lietuviškumo centrą. Vilnius turi tapti tikru lietuvių tautos centru, vyriausia galva; jeigu jis nebuvo lietuviškas valdant išnaudotojų klasėms, tai tarybiniais laikais jis privalo tuo tapti.

Taip maž daug sakė, — kaip mums pasakojo tie, kurie ten buvo, — J. Stalinas.

Ir Tarybų Lietuvos vyriausybė tuojau ėmėsi už to darbo. Deja, 1941 metais hitleriniai bestijos pasalingai užpuolė Lietuvą ir visas tarybines tautas ir tas pasirojimas buvo nutrauktas.

Bet po karo, į sugriautą, apžalotą Vilnių sugrįžo Lietuvos tarybinė vyriausybė ir jį savo pasirojimus vykdė ir tebevykdo gyveniman visa energija.

LIETUVIŠKIEJI BURŽUAZINIAI nacionalistai, dipukai ir kitokie, šiandien dažnai žaunija, būk Lietuvoje vykdomas rusicizmas, būk ten lietuvių kalba ir kultūra vejama laukan, o jos vieton statoma rusiška kalba ir kultūra.

Aišku, tai didžiausias melas. Ir tą melą šiandien atmuša net ir jų pačių spauda.

Štai, seneniai iš Vilniaus į Ameriką atvyko rusė Marija Kiseleva-Tureckienė. Atvyko ji pas savo vyrą, lenką Tureckį, kuris yra dipukas ir gyvena Yonkers, N. Y.

Tautininkų laikraščio "Dirvos" (š. m. gr. 22 d.) korespondentas kalbėjosi su atvykėle ir toji štai ką pasakojo:

"Lenkų kalba Vilniuje, palyginti, retas dalykas. Lenkų liko nebe daug, dar ir dabar, ypač šimet, vis dar išvyksta į Lenkiją. Nors reikia keletą mėnesių palaukti, bet, palyginti nėra labai sunku gauti leidimą išsikelti į "Lenkijos Liaudies Respubliką". Gantai jau esą pametę iliuzijas, kad Vilnius galėtų būti lenkų net ir tuo atveju, jei laikai pasikeistų. Tačiau, kurie dar yra, energingai gina savo kalbos teises, reikalauja (ir išreikalauja) mokyklų lenkų dėstoma kalba, kurių tačiau Vilniuje visai nedaug, nes nėra reikalo. Daugiausia mokyklų Vilniuje lietuvių dėstoma kalba, bet gana daug ir rusiškų. Lietuvių kalba yra privalomai mokoma ir rusiškose mokyklose. Pernai kaikuriose tose mokyklose karininkai bei kiti rusai pareigūnai buvę išsikovoje, kad lietuvių kalba rusiškose mokyklose būtų neprivaloma. Mat, jie aiškino, kad jie gali čia ilgai negyventi, gali būti kitur perkelti, tai kam jų vaikams tos lietuvių kalbos mokytis. . . Bet po kiek laiko tas patvarkymas vėl buvo panaikintas ir lietuvių kalba rusiškose (taip pat ir lenkiškose) vėl dėstoma kaip privalomas dalykas. (Mūsų pabraukta. — "L." Red.). Mat, baigusiems vidurinę mokyklą ir lietuvių kalbos neįmokiusiems susidaro keblumų, jeigu jie dar pasilieka Lietuvoje; reikia mokėti lietuviškai ir į aukštąsias mokyklas stojant, reikia ir darbe. Lietuviai, jei ir ne visur pajėgia, savo kalbos vartojimo teise naudojasi gana atkakliai. Net viešose susirinkimuose jei kas pradeda sakyti kalbą rusiškai, drįsta šūktelti, kad laikas jau išmokyti lietuviškai. Ir tiems, kuriems tenka turėti santykių su platesniais gyventojų sluogsniais, noroms nenoroms lietuvių kalbos prireikia."

Na, ką visa tai rodo?

Tai rodo, kad palaipsniui, ne prievarta, Vilnius lietuvinamas.

Lietuvoje lietuvių kalba stovi pirmoje vietoje: mokyklose ir visame gyvenime.

Vilnius — daugiatautis miestas, kadaise sakė Lietuvos prezidentas Justas Paleckis. Bet tautinės mažumos palaipsniui lietuvinamas.

Tiesa, tautininkų laikraštis dar vis bando "irodyti", būk tarp rusų, gyvenančių Lietuvoje, ir lietuvių esąs kaž kokia siena, bet tai nesąmonė!

Obalsis "tautų draugystė" Tarybų Lietuvoje vykdomas visu griežtumu. Praėjo tie laikai, kai, — Smetonos šeiminkavimo metu, — Kaune būdavo smala mozojamos žydų namų sienos bei langai!

DU ISTREMTIEJI

NESENAI iš Amerikos buvo ištremti du žymūs amerikiečiai, gimę Didžiojoje Britanijoje: John Williamson

Lietuvos sunkiosios pramonės išsivystymas

Remdamiesi augančia Tarybų Sąjungos sunkiąja pramone, visų tarybinių tautų broliška parama, Lietuvos darbo žmonės per trumpą istorinį laiką įvykdė esminius ekonomikos pertvarkymus respublikos socialistinio industrializavimo pagrindu. Pramonės gamybos lyginamasis svoris respublikos liaudies ūkyje nuo 1940 metų, kai jis sudarė 25 procentus, 1954 metais padidėjo iki 65 procentų — daugiau kaip pusantro karto. 1954 metais respublikos bendroji pramonė palyginti su 1950 m. padidėjo 2.2 karto, o palyginti su prieškariniais 1940 metais — 4.20 karto. Sėkmingai įvykdžius penktojo penkmečio planą, gamybos priemonių gamybos lyginamasis svoris nuo 1950 metų, kai jis sudarė 6 procentus, šiais metais padidėjo iki 18 procentų.

Bendroje Tarybų Sąjungos liaudies ūkio sistemoje Tarybų Lietuvos sunkioji pramonė vystoma kuo racionaliausiai išnaudojant gamtos turtus bei darbo išteklius, sutinkamai su socialistiniu gamybinių jėgų paskirstymo principu. Ryšium su tuo respublikoje visų pirma sukuriama sava energetikos ir kuro bazė, taip pat statybinių medžiagų bazė. Tuo pat metu, siekiant priartinti kai kurias sunkiosios pramonės šakas prie vartojimo centrų, Tarybų Lietuvoje vystoma gamybos įrankių gamyba: staklių, elektros mašinų, turbinų gamyba, laivų statyba ir kt. Mašinų gamybos ir metalo apdirbimo pramonės augimo tempai per tą laikotarpį daugiau kaip dvigubai prašoko vidutinį visos Tarybų Lietuvos pramonės didėjimą. Respublikos gamybos įmonėse išdirbamos produkcijos apimtis 1954 metais palyginti su 1950 metais padidėjo 3 kartus. Ypatingai žymiai produkcijos apimtis padidėjo Kauno "Pergalės" turbinų gamykloje.

Penktojo penkmečio metais toliau išsivystė staklių gamyba, kuri tapo viena svarbiausių Lietuvos pramonės šakų. "Zalgirio" gamyklos produkcija siunčiama ne tik į broliškas tarybines respublikas, bet ir į liaudies demokratijos šalis. Pokario laikotarpiu Lietuvos mašinų gamybos pramonė išmoko gaminti ir dabar išleidžia visą eilę dirbinių, turinčių didelę reikšmę liaudies ūkiui. Šie dirbiniai, pavyzdžiui, metalo apdirbimo staklės, turbinos, elektros motorai, mašinų gamybos prietaisai, dažymo aparatai ir kiti, pirmiau Lietuvoje niekad nebuvo gaminami.

Respublikos mašinų gamyba turi visas sąlygas toliau vystytis. Artimiausiais metais numatoma pastatyti gražtų gamyklą, taip pat

ir Cedric Belfrage. Abudu uolūs darbininkų judėjimo veikėjai.

Pirmasis — John Williamson — buvo ištremtas po to, kai jis atsėdėjo kalėjime penkerius metus "dėl nusikaltimo Smitho įstatymui."

Tie, kurie juos deportavo, turbūt manė, kad tuo būdu jiems bus uždarytos burnos ir viskas bus ramu. Bet taip neišėjo. Cedric Belfrage važinėja po Europą ir aiškina žmonėms Amerikos makartistų nedorybes. John Williamson šiomis dienomis parašė Daily Workeriui laišką iš Paryžiaus. Vadinas, ir jis jau "kontinente." Visa tai, aišku, jų deportuotojams nedarė gero.

žemės ūkio mašinų gamyklas bei automobilių atsarginių dalių gamyklas.

Svarbiausia liaudies ūkio šaka yra energetika. Yra žinoma, kad techninė pažanga visose gamybos šakose yra įmanoma tik elektrifikavus gamybos procesus. Pramonėje turi būti toliau išvystytas daug darbo reikalaujančių procesų mechanizavimas ir gamybos suautomatinimas. O tai padaryti neįmanoma, jei nebus kuo plačiausiai naudojama elektros energija. Elektros energijos naudojimu yra pagrįstas taip pat gamybos procesų chemizavimas bei įvairūs technologijos procesai. Vis plačiau taikoma elektros energija žemės ūkyje, medicinoje ir buityje.

Lietuvoje, sutinkamai su didėjančiomis liaudies ūkio reikmėmis elektros energijai, vykdomi žymūs darbai elek. pajėgumams bei elektros energijos išdirbimui padidinti. Penktojo penkmečio plane numatyta padidinti elektros energijos išdirbį mūsų respublikoje 2—2.5 karto, pradėjus statyti galingą Kauno hidroelektrinę prie Nemuno. Bet Kauno hidroelektrinė — tai tik pradžia įgyvendinant ištisinę respublikos elektrifikaciją. Sutinkamai su penkmečio planu, jau vykdomi projektavimo-tyrinėjimo darbai eilei kitų hidroelektrinių pastatyti. Greta tuo plačiai vykdoma kaimo hidroelektrinių statyba. Rajonuose, kurie turi didelės durpių atsargas, statomos šiluminės elektrinės. Durpes pradeda naudoti ir veikiančiosios elektrinės. Daug dėmesio skiriama durpių pramonei išvystyti.

Tarybų Lietuvos energetikos pajėgumai didinami tiek paleidžiant veikti naujas hidroelektrines bei šiluminės elektrines, tiek ir rekonstruojant bei išplečiant veikiančiasias, įdiegiant ten naują techniką, automatizuojant jas. 1954 metais elektros energijos išdirbis respublikoje palyginti su 1950 metais padidėjo du kartus. Tuo pačiu penkmečio plano užduotis elektros energijos gamybos srityje įvykdyta pirmą laiką ir prieškarinis lygis viršytas beveik 7 kartus.

Respublikos darbo žmonės, plačiai panaudodami vietinę žaliavų bazę, sparčiais tempais vysto statybinių medžiagų pramonę. Ypatingas dėmesys skiriamas risamųjų medžiagų — cemento, alebastro ir kitų — gamybai padidinti. Po kariniais metais Lietuvoje pastatyta daug naujų plytinių, tame tarpe Vilniaus silikatinių plytų gamykla, kurios pajėgumas — 60 milijonų plytų per metus. 1954 metais Akmenėje buvo paleista veikti cemento gamykla ir pradėta statyti

MOTERŲ KAMPELIS

Justinas Marcinkevičius.

BALADĖ APIE IEVĄ

Kairiai išleidžia savo sūnų į Vilnių mokyti. Į išleistuves ateina kaimo "dakarka" — bobutė Ieva. Susirinkusiems svečiams ji pasakoja liūdną savo jaunystės epizodą.

Yra daina,
Sena daina,
Kaip aš — balta,
Kaip aš — sena:

— Oi, tu ieva, ieuže,
Ko nežydi žiemužė?

Buvau jauna —
Gera daina.
Dabar sena —
Dainų gana.

Užges žara —
Ir aš su ja.
Daina gera —
Užbaigsiu ją:

— Šaknelės man pagrauvė,
Viršūnelę palaužė!

Ir likom mes, dvi seserys,
Be tėvo, be mamos. . .
Atsimenu — pavasaris,
O trūksta šilimos.

Išsivežė jaunesniąją
Kažin kokia teta.
Išsivežė vyresniąją
Žasų ganyt kita.

Prašiau aš baltą debesį:
— Saulutę atidėk!
O debesėlis stebisi:
— Nueik ir apsiirenk!

Aš eičiau, eičiau, vai iščia,
Aš čia nebūčiau, ne.
Dainavo kaimo vaikišciai
Dainas apie mane:

— Ieva, Ieva!
Neganyk po pievą!

Ieva dainų tų klausėsi —
Ir verpė vakarais.
Ne vandenį ji prausėsi —
Tiktai rasom rytais.

Tik verkdamo palankėse
Palikusi viena.
Aukštam kalnelį lankėsi,
Kur ilsisi mama:

Vai eisiu, eisiu, vai iščia,
Aš čia nebūsiu, ne!
Dainuoja kaimo vaikišciai
Dainas apie mane:

— Ieva! Ieva!
Neganyk po pievą!

Prabėgo kelios vasaros
Su žąsimis kartu.
Nudžiūvo mano ašaros.
Jaunyste, ar tai tu?

Skarelė man gėlėtąją
Atidavė teta.
Ir buvo ji, penėtoja,
Tą dieną ne pikta:

— Merga esi, ne pusmergė!

Ievut, gana gulėt!
Ir skalbinius ji užmerkė,
Paliepus išvelėt.

Ir taip nupirko samdinę
Už seną skarą jį.
Žiūrėjau aš į vandenį —
Buvau graži, graži!

Dainuoti man norėjosi —
Buvau graži, jauna.
Tą vakarą gėrėjosi
Visi sena daina:*

stambiausia respublikoje
kalkinė, kuri per metus
duos daugiau produkcijos,
negu kad duodavo visos
kalkinės senojoje Lietuvoje.

Naujasis penkmečio planas atveria respublikos pramonei plačias tolesnio vystymosi perspektyvas.

S. Ginaitė,
ekonomikos mokslų
kandidatė

— Oi, tu ieva, ieuže!
Ko nežydi žiemužė?

Ir pačioje jaunystėje
Aš pamillau ūmai, —
Gyvenom kaimynystėje
Ir matėmės dažnai.

Prie ažuolėlio glaudėsi
Ievužė nerami.
Jie mėnesienoj maudėsi,
Tylėjo barami.

Užėjo lietūs, darganos,
Šalti rudens rytai.
Nudraskė vėjai garbanas.
Ievužė, nuvytai!

Tai ne žiedeliai krinta
[jai, —
Tik šerkšnas nuo pečių.
Surado jam maitintojai
Turtingą, su kraičiu.

Sustingo skausmas lūpo-
[se —
Tylėjau, nesakiau.
Po ievužė parklūpusi
Verčiau, verkiau, ver-

— Oi, tu ieva, ieuže!
Ko nežydi žiemužė?

— Šaknelės man pagrauvė,
Viršūnelę palaužė!

Sūnelį šaukė benkartu,
O motiną — kale. . .
Žemelė buvo man kartu,
Bet mirti — nevalia.

Sunim per kaimą lodoma,
Ieškojau vietos sau.
Pro langus pirštis rodo-
[ma,
Nuo ašarų dusau.

Vai eisiu, eisiu, vai iščia,
Aš čia nebūsiu, ne!
Dainuoja kaimo vaikišciai
Dainas apie mane:

— Oi, tu Ieva, Ieva, Ieva!
Išvoliojo tavo pievą. . .

Nudrisko mano drapanos,
O aš einu, juokiuos. . .
Ir lenkėsi kaip raganos,
Kaip žiežulos kokios.

Sūnelį šaukė benkartu,
O motiną — kale. . .
Žemelė buvo man kartu,
Bet mirti — nevalia.

Jis buvo jau vaikystėje
Gražesnis už kitus,
Nes šalti vėjai vystė jį
Ir prausdavo lietus.

Bet kartą. . . Temo. Niau-
[kesi. . .
Nusviro jo galva.
Žmonių pagalbos šaukėsi
Pamišusi Ieva.

Kodėl, girdi, nekrikšti-
[jai, —
Skrajotų po dausas.

Tai, girdi, dievo rykštė
[jai

Už nuodėmes visas.

Ir vilkosi iš lėto jį, —
Kas vargšė bepriglaus?
Skarelė jos gėlėtoji
Išbluko nuo lietaus.

Su šaltu vėju grūmėsi,
Netekusi jėgų.
Miegojo ji pakrūmėse
Kaip vilkė, po sniegu.

Išbalus, susivėlusi,
Ji lenkėsi žmogaus.
Sausas rankas iškėlusi,
Ji šaukėsi dangaus:

— Geriau jau būčiau gi-
[musi

Baltąją ievužę,
Sūnelį užauginusi
Papievėję ties ežia.
— Aš būčiau nežinojusi
Pavasario naktų.
Aš būčiau nemazgojusi
Rankelių tų baltų.

Tiktai kasmet dabyčiaus
Gėlėtąja skara.
Tik veidelius dažyčiaus
Rytmetine žara.

— Naktigonių ugniakurę
Regėčiau iš toli. . .

Ir sako, kad tą vakarą
Ieva pavirtus jį. . .

Liūdna ir apsilbaususi,
Ji amžių prarymos. . .
Tik krūptelėjus klausosi
Pažįstamos dainos:

— Oi, tu ieva, ieuže!
Ko nežydi žiemužė?
— Šaknelės man pagrauvė,
Viršūnelę palaužė. . .

(Iš rašomosios poemos.)

Daugiavaikių motinų apdovanojimas TSRS ordinais ir medaliais

Vilnius. — Lietuvos Aukščiausiosios Tar. Prezidiumo 1955 metų spalio 29 d. Įsaku, apdovanota didelė grupė daugiavaikių motinų.

"Motinos šlovės" I laipsnio ordinu apdovanotos daugiavaikės motinos: Daugų rajono — J. Mačiūnienė, M. Zaruskienė, J. Lastauskienė, B. Vilimienė, Utenos rajono — E. Bražėnienė, J. Zeliuva, Daugų rajono — O. Golumbauskaitė-Stanevičienė, B. Mankevičienė, O. Vilkišienė ir kt.

"Motinos šlovės" II laipsnio ordinu apdovanotos daugiavaikės motinos: Ignalinos rajono — K. Bezrodnaja, A. Čepulienė, M. Lastauskienė, B. Vilimienė, Utenos rajono — E. Bražėnienė, J. Zeliuva, Daugų rajono — O. Golumbauskaitė-Stanevičienė, B. Mankevičienė, O. Vilkišienė ir kt.

"Motinos šlovės" III laipsnio ordinu apdovanotos daugiavaikės motinos: Dotnuvos rajono — E. Merkelienė, O. Naujalienė, Ignalinos rajono — S. Gimžūnienė, A. Mačiūnienė, V. Mačiūnienė, Jonavos rajono — A. Ivanovna ir kitos.

"Motinstės medalio" I laipsnio medaliu apdovanota 80 daugiavaikių motinų ir "Motinstės medalio" II laipsnio medaliu — 131 daugiavaikė motina.

(ELTA).

Today's Pattern

9029
by Marianne Martin
Pattern 9029: Misses' Sizes 10, 12, 14, 16, 18. Size 16 takes 4 1/2 yards 39-inch fabric.

Užsakymą su 35 centais ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio siuskite: Pattern Dept., 110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

Apie poetą Teofilijų Tilvytį ir jo kūrybą

Teofilio Tilvyčio talentas — įvairiavalis. Jame susipynę žandis satyra, lyrizmas ir sodri epika. Jis taip pat aistringas publicistikos, staigių ir griežtų minties šuolių, taiklių aforizmių poetas. Jo žanrinis diapazonas didžiulis: nuo parodijos ir epigramos, soneto ir dainos iki lyrinės bei epinės poemos. Tarybinį metų Teofilio Tilvyčio kūrybai būdingas gilus liaudiškumas. Jis stipriai pajuto liaudies kalbos vaizdingą stichiją, dėl to jo poetinis audinys tankus ir realistiškas.

Neseniai išėjo iš spaudos T. Tilvyčio „Raštų“ du tomų ryškiai atskleidžia poeto idėjinio ir meninio augimo kelją. Tas kelias — įdomus ir pamokantis.

1.

1923 metų rudenį į Kauną pusiau pėsčiomis iš Utenos atkeliavo 19 metų jaunuolis. Išvytas iš klerikalinės gimnazijos už laisvamaniškas kalbas ir referatus, jis į buržuazinės Lietuvos sostinę atėjo su keilais litais kišenėje, pluošteliu eilėraščių ir pilna galva sumanymų. Kaune jis tikėjosi lengvai prasimušti į meno pasaulį — juk jis ir gabus artistas, pasižymėjęs miestelio vaidinimuose, ir išgirtas dainininkas, ir neblogas piešėjas. Pirmas nusivylimas jį ištiko muzikos mokykloje — po stojamojo egzamino jam pareiškė: „Per silpnas balsas.“ Atstumiantis darbas buvo ir Kauno miesto mokesčių inspekcijoje, kur jis gavo raštininko vietą. Bet štai jo cilėraščius ėmė spausdinti tai vienas, tai kitas laikraštis.

Taip Teofilis Tilvytis pradėjo savarankišką gyvenimą. Jo eilėraščių, kuriuos ėmė rašyti 1920 metais, o spausdinti 1922-1923 metais, maža kuo išsiskyrė iš antraeilės simbolistinės poezijos, kuri pirmaisiais metais po karo klestėjo buržuazinėje spaudoje. Tas pats madingas liūdesys — jaunystė jau žuvo, dabartis tamsi, idealas nepasiekiamas, tas pats troškimas „palikti žemę — pulti į dangų.“ Vyrantja gamtos motyvai, košiamai per idealistinę filosofiją sluoksnelį. Jis kartojta žaismingas simbolistų intonacijas, vietomis grožiosi grynu formos skambumu. Neužčiuopdamas dar tikrovės pulso, 19 metų poetas visgi nebuvo nugrimęs į nepraregimą pesimizmą, kaip tuometiniai lietuviško simbolizmo stulpai. Jo kūrinių daugiau primena ankstyvąją Putino ir Balio Sruogos gamtinę — simbolistinę lyriką. Jo vaizdo turinys neįstiprsta melodingame skambesyje, o turi tiesioginę, konkrečią prasmę.

1924 metais T. Tilvytis bandė dar vieną meninį kelį — stoja į „Tautos teatro“ vaidybos studiją, vaidina keliuose pagarsėjusio „Vilkolakio“ satyriniuose spektakliuose. Pradžioje tie spektakliai tebuvo žinomų politinių veikėjų šaržai, vėliau imta kurti ir labiau apibendrinančius satyrinius paveikslus, politinio gyvenimo apžvalgas, parodijas. Improvizuodami aktoriai atsiliepdavo į dienos aktualijas, šmaikščiai pajuokavo įvairias buržuazines partijas ir jų veikėjus. Šie spektakliai, nors ir riboti savo politinėmis išvadomis, paskatino T. Tilvytį pažvelgti į klerikalinę diktatūrą, apgnaužusią visas gyvenimo sritis, prisiminti gimtąjį kaimą, kur dvarininkas lobo žemės reformos, o mažžemės valstietis kartais jau žiemis plaudavo paskutinę karvutę. „Vilkolakio“ pastatymų satyrinis pobūdis, o taip pat susitikimai su A. Gričiu-

mi, vaidybos studijos mokinu, jau nusipelnusiu gabaus feljetonisto šlovę, pastūmėjo ir T. Tilvytį žengti pirmąjį žingsnį į satyrą.

1925 metais, dar tebesimokydamas vaidybos studijoje, T. Tilvytis Meno klube perkaitė dekadentinių poetų kūrybinį parodijas, entuziastingai publikos priimtas. Jose svystelėjo aštrus satyrinis poeto talentas.

T. Tilvyčio parodijose, kaip ir geroje karikatūroje, iš karto atpažįsti pajuokiamą autorių — per visą kūrinį išlaidoma jo kalbos maniera, intonacijos ir forma. Šitas „pamėgdžiojimo“ sugebėjimas, ypač susitvirtinęs 30-ųjų metų kūryboje, kartais tiesiog virtuoziskas: T. Tilvyčio parodija jautriai pagauna charakteringiausias įvairių poetų stiliaus bruožus, pradedant K. Donelaičiu ir A. Baranauku, baigiant futuristu S. Semeriu.

Mėgiamiausias T. Tilvyčio satyrinio sprendimo būdas — sugretinti iškilmingą stilių su pabrėžtinai tikrovišku gyvenimo gabalu. Tačiau pirmose parodijose poetas dar neužgriebia platesnių tikrovės barų ir parodijuojamo autoriaus patetinėms eilutėms jis dažnai priešpasto nelabai gražius jo asmeninio gyvenimo faktelius. Tuo metu T. Tilvytis dar neturėjo aukštesnių visuomeninių idealų, savo aiškiausios filosofinio požiūrio, todėl jo parodijose maža mąstyto, medžiaga nepakeliama į aukštesnes idėjines platumas.

Jau pirmuoju parodijų rinkiniu „Trys grenadierai“ (1926 m.) T. Tilvytis užtrenkė sau duris į simbolistų, formalistų ir romantikų literatūrą. Iš jos poetas kandžiai pasityčiojo, parodydamas jos dvasinį nukaršimą. Tokį pyktį seniesiems „literatūriniais dievams“, kuriems pats poetas dar neseniai lankstėsi, sukėlė praregėjimas, kokia toliama ir svetima toji literatūrinė mokykla gyvenimui.

1926 metų pabaigoje, be gėstant „Keturiems vėjams“, T. Tilvytis staiga prisidėjo prie šios formalistinės grupės. Patraukė jį greičiausiai „Keturių vėjų“ užsibrėžtas senų literatūrinių formų griovimas, nes ir jam pačiam jau buvo atkarštos saldzios, romantiškos eilės ir simbolistinis miglynas; patraukė jį ir keturėjininkų prisidengimas Majakovskiu, kurį T. Tilvytis pamilo nuoširdžiai ir visam laikui. Be kita ko, čia T. Tilvytis arčiau susipažino su K. Binkiu, dariusiu nemaža įtaką jaunam poetui. Tačiau lietuviškieji futuristai, kaip ir simbolistai, buvo už septynių mylių nuo gyvenimo. Jie siejoji grynai formalistiniais eksperimentais — kaip padaryti poetinį žodį be „jokios prasmės ir jokios sentencijos,“ į žmogų žiūrėjo ne kaip į visuomeninę, o kaip į gryną biologinę būtybę. T. Tilvytis parašė keletą „keturėjininkų“ eilėraščių, netgi poemą „Išpardavimas dūšios“ (1928 m.). Eilėraščiuose jis iškilmingai propaguoja miesto ir mašinų kultą, trokšta vietoj širdies turėti dinamą. Žmogus kaip visuma išnyksta — jo poemoje, vaizduojančioje meilę, tėra požiūris stichija, kurią poetas piešia kaip tamsų, nesutramdomą chaosą. Poetas nepripažįsta nei realinio portreto, nei peizažo — vietoj jų duoda sukaptines, laužytas, beveik geometrinis linijas. Tačiau keturėjininkų pastangos atimti iš žodžio prasmę, pasiekti „garsų poeziją“ jam liko svetimos. T. Tilvyčio vaizdas nėra alogiškas, jis turi prasmę ir ryškumą, jame

ne visai sunykęs tas realistinis grūdas, pastebėtas jo pirmųjų parodijų aštriabriauniose vaizduose. Į keturėjininkų formalistinius kraštutumus jis ne kartą atsakydavo parodijomis, duodamas pačias negailestingiausias lietuviškų futuristų karikatūras („Semerio baladė“, „Is Juozo žengė“). Su „Keturių vėjų“ natūraliai senatviška mirtimi baigėsi ir futurizmo paveikis T. Tilvyčiu, nepalikdamas beveik jokių pėdsakų tolesnei jo kūrybai.

Ištisas dešimtmetis praėjo poetui beieškant „savo kelio. Ir rado jis palyginti nedaug — tik parodijos žanrą. T. Tilvytis dar neturėjo tokio pasaulėžiūrinio kampo, iš kurio matytųsi svarbiausi gyvenimo reiškiniai, o be šito tikra poezija negimsta.

2.

1930 metais T. Tilvytis parašė „Artojų“ I dalį, per kurią ryškia gija eina mintis — valstietis nerado laimės buržuazinėje Lietuvoje, jis tik savo krauju išaugino nepasotinamą buržuazijos dėlę. Pasirodžius poemai, T. Tilvytis neteko raštininko vietos ir ligi pat 1940 metų vertėsi satyrine žurnalistika. 1933 metais išėjo jo redaguojamas žurnalas „Kuntaplis“, kuriame J. Semeris savitaisiais „Kuntapliu“ Jis neturėjo aiškės idėjinės programos, pasiūlydavo iš dešinės ir iš kairės, dažnokai suruošdavo nacionalistinius išpuolius. Tačiau valdančiai viršūnei „Kuntaplis“ iškrėsdavo nemaža nemalonumų, išvilkdamas dienos švieston jos nevarius darbelius. Ypač reikšmingas T. Tilvyčiui buvo bendradarbiavimas su dailininku St. Žuku, kurio karikatūros, priešingai vyraujantiems „Kuntapliu“ tonui, buvo aštriai politinės, pataikydavo į buržuazinės santvarkos socialinius pagrindus. St. Žukas, susidraugavęs su poetu, jam daug pasakodavo apie darbininkų judėjimą, drauge su P. Cvirka jį nusivedė į darbininkų „Vilties“ klubą. Rimi pokalbiai apie gyvenimą ir literatūrą užsimegdavo tarp T. Tilvyčio ir P. Cvirkos, J. Šimkaus, su kuriais poetas surašė 1934-1936 metais. Drauge su A. Venclova, K. Korosaku, J. Banaičiu ir kitais pažiūriais rašytojais jis dalyvauja žurnale „Literatūra“, kurį smetoninis saugumas tuoj pat užgnaužė. 1936-1938 metais T. Tilvytis parašo antrąją „Artojų“ dalį, kurios posmai, neprecaidami pro cenzūrą, paplito rankraščių, buvo deklamuojami literatūros vakaruose, nuėjo į komunistinį pogrindį.

Satyrą buvo vyraujantis ir beveik vienintelis T. Tilvyčio darbo baras per visą dešimtmetį ligi 1940 metų. Savo parodijose, satyriniuose portretuose ir eilėraščiuose, kurių jis dabar sukūrė ypatingai daug, T. Tilvytis plačiai piešia parazitinę miescionijos buitį, išdo vagysčių ir išėkvojimų istorijomis nuvainikuoja valdančiosios kliekos „patriotizmą“, kaip valstietiško skurdo ir nelaimių simbolį — kelia anstolio figurą. T. Tilvyčio satyrinei manierai būdingas atviras pliekimas, rūstus pasityčiojimas, piktas ir šurkštus tonas, nekinantį ironiją, vis labiau stiprėjanti, poetui įsitvirtinant pažangios, demokratinės pozicijoje. T. Tilvytis beveik neturi minkšto, lyrinio sąmojaus, kuriu taip gausu K. Binkio eilėse, — jis muša, kerta, griaua, bet niekad nesisypso lengvai ir atlaidžiai. Šis jo satyras bruožas ypač išsivystė tarybiniais metais, kai poetas gavo į rankas marksistinės ideologijos ginklą.

Prieš akis iškyla nuostabus snieguotas Ararato kalnas, nuo amžių stūksas anapus derlingo slėnio, kuriame gausiai auga vynuogės, medvilnė ir kviečiai. Araratas ryškiai matyti iš Lenino aikštės Erevane. Jis atrodo toks artimas, šis milžinas ledais spindinčia viršūne, jog vaidenas, kad jį pasieksi ranka. Ararato vaizdas tartum vyrąja viršum visos Armėnijos, jis skamba dailininko Sariano drobėse ir armėnų kompozitorių kūriniuose; jį savo dainose mini Zangezuro kaimėnių piemens ir Karabacho mergaitės, dirbančios dideliuose žaliuojančiuose soduose. Iš daugelis dainų, kurias dainuoja paprasti Armėnijos žmonės, yra sukurtos paties įjymiausio, paties mylimiausio armėnų poeto Avetiko Isakiano, kuris, lyg Araratą iškalnų tarpo, visa galva iškyla tarp savo bendralaikį ne tik 80 metų amžiumi, bet ir didžiuliu poezijos lobiu, kurį jis padovanojo savo tautai, o drauge ir visoms Tarybų Sąjungos tautoms. Šiomis dienomis visa mūsų šalis mini įjymaus Armėnijos sūnaus ir didžio poeto sukaktį.

SAULĖTOS ARMĖNIJOS DAINIUS

(Avetiko Isakiano 80 metų sukaktiui)

Prieš akis iškyla nuostabus snieguotas Ararato kalnas, nuo amžių stūksas anapus derlingo slėnio, kuriame gausiai auga vynuogės, medvilnė ir kviečiai. Araratas ryškiai matyti iš Lenino aikštės Erevane. Jis atrodo toks artimas, šis milžinas ledais spindinčia viršūne, jog vaidenas, kad jį pasieksi ranka. Ararato vaizdas tartum vyrąja viršum visos Armėnijos, jis skamba dailininko Sariano drobėse ir armėnų kompozitorių kūriniuose; jį savo dainose mini Zangezuro kaimėnių piemens ir Karabacho mergaitės, dirbančios dideliuose žaliuojančiuose soduose. Iš daugelis dainų, kurias dainuoja paprasti Armėnijos žmonės, yra sukurtos paties įjymiausio, paties mylimiausio armėnų poeto Avetiko Isakiano, kuris, lyg Araratą iškalnų tarpo, visa galva iškyla tarp savo bendralaikį ne tik 80 metų amžiumi, bet ir didžiuliu poezijos lobiu, kurį jis padovanojo savo tautai, o drauge ir visoms Tarybų Sąjungos tautoms. Šiomis dienomis visa mūsų šalis mini įjymaus Armėnijos sūnaus ir didžio poeto sukaktį.

Mums, dviem lietuvių rašytojams, kartu su armėnų poetu Ašotu Graši prieš dešimtį dienų teko laimėti aplankyti Avetiką Isakianą jo namuose, pastatytuose iš armėniško akmenų tufo, kuris toks būdingas šiuo metu geriausiems Erevano pastatams. Buvo šilta, saulėta diena, kada įėjome į poeto namus. Sutiko mus pats šeimininkas. Jo veidas buvo draugiškas ir malonus, o jo daug gyvenime mačiusios akys žiūrėjo jaunai ir įžvalgiai. Sukaktuvių išvakarėse mes perdavėme poetui lietuvių rašytojų nuoširdžius sveikinimus, ir jis mūsų žodžių klausė draugiškai šypsodamas.

Naujų Metų papročiai — nauji ir seni

Visų amžių žmonės švenčia Naujus Metus pagal savo tradicijas ir įvairiais būdais, bet nei viena kita šventė, kaip Nauji Metai, taip ryškiai neatvaizduoja žmogaus vilčių dėl laimingų sekančių metų, gerovės ir jo noro būti geruose santykiuose su kitais žmonėmis.

Ši vilties ir brolybės dvasia daugiausia pasireiškia papročiuose kaip valgiai, linksminimasis ir aplankymas draugų. Amerikai teliko pridėti dar savo brožų prie pasaulio Naujųjų Metų papročių.

Sportą mėgstantieji amerikiečiai Naujųjų Metų dienai iškato savo populiariausias komandas, jas remia ir sveikina drauge su Naujais metais. Rose Bowl kolegijų futbolo žaidimas, kuris seka garsųjį Pasadenos (Californijoje) rožių festivalį, buvo pradėtas 1915 m. ir buvo pavyzdžiui kitoms panašioms, mažoms ir didelėms, žaismėms per visą Ameriką.

Puikūs „Mummers“ paradai Philadelphiajy yra antrasis Naujų Metų dienos įvykis tipiški amerikoniškas savo išraiška. Mummers paradai, kuris yra giminingas senosioms Anglijos Mummers žaidimams, prasidėjo kaip didelis festivalis 1876 m. sausio 1 d. Per paskutines Naujų Metų dienas apie 2 milijonai žiūrovų iš visų rytinės Amerikos valstijų sekė fantastiškai apsiirngusius orkestrantus ir maskaradus, linksmat paraduojančius Philadelphiajy Broad Streetu.

Nors ir kai kurie Amerikos papročiai yra nepaprasti, bet dauguma Naujų Metų papročių yra paveldėti iš Europos. Prancūzijoje ir škotijoje Naujų Metų diena pasidarė ir pasi-

si. Avetikui Isakianui perdavėme mūsų rašytojų dovanas — „Vilniaus albumą“, „Lietuvių meną“, A. Vienuolio „Kaukazo legendas“, neseniai išleistas rusų kalba, lietuviškai išleistas „Armėnų novelės“ ir Chačaturo Aboviano romano „Armėnijos žalzdos“ lietuviškąjį vertimą. Poetiui, matyti, buvo malonus mūsų atsilankymas, ir jis atsiminė svečius iš Lietuvos, pabuvojusius Armėnijoje 1946 metų rudenį. Tada Avetikas Isakianas susitiko su P. Cvirka ir A. Venclovu, ir šį susitikimą jis dabar atsiminė su malonumu. Jis galbūt per anksti nuomūnū pasitarukusio Petro Cvirkos ir teiravosi, kaip gyvuoja mūsų klasikas A. Vienuolis. Su dideliu susidomėjimu jisai vartė jo „Kaukazo legendas“, iš karto suradęs jį „Ararato mergele“ — armėnų liaudies legendą. Jis džiaugėsi tuo, kad lietuvių kalba pasirodė keletas reikšmingų armėnų literatūros knygų.

Ant poeto stalo gulėjo knygų ir žurnalai, atsiųsti iš įvairių kraštų. Čia buvo žurnalai su A. Isakiano kūriniams, išspausdintais kinų ir persų kalbomis, kurie rodė pasaulinį poeto kūrybos atbalsį, ir aš atsiminiau Aleksandro Bloko žodžius apie Isakianą, pasakytus dar 1916 metais: „Poetas Isakianas yra pirmarūšis poetas. Gal būt, tokio šviesaus ir betarpiško talento dabar nėra visoje Europoje.“

Kada A. Isakianas mus nuvedė į savo darbo kambarį, valgomajame prie kavos pradėta kalba tęsėsi toliau, ir poetas mums papasakojo, kad prieš penkiasdešimt metų, 1904 metais, važiuodamas į Vokietiją, jis po keletą dienų yra viesėjęs Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Ar Tamsta jau gavai Laisvę naują skaitytojų? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

1975 metais gimęs valstiečių šeimoje, poetas gyveno daugely kraštų. 1897 metais išleistas pirmasis rinkinys „Dainos ir žalzdos“ poetui atnešė tikrą, nekintamą šlovę. Cikluose „Alagazio dainos“ ir „Ašugo dainos“ parašytuose liaudies dainomis artimu stiliumi, poetas dainavo valstiečių buitį ir gimtosios šalies grožį. Stipri demokratinė srovė Isakiano poezijai buvo būdinga jau nuo pirmųjų eilėraščių, ir artimas ryšys su savąja liaudimi, matyti, niekad neleido poetui iškrypti į dekadentizmo šnelkelius. Jis dainavo armėnų liaudies vargus ir kovą carizmo ir turkų priespaudoje. A. Isakianas, nuo 1911 metų gyvenęs emigracijoje, parašė daug eilėraščių, legendų ir poemų. Spalio revoliucijos įtakoje poetas Šveicarijoje parašo pirmąjį variantą savo garsiosios poemos „Mgeras iš Sasuno“, kurioje sukūrė varguomenę užtarijimą Mgero paveikslą. 1936 metais poetas visam laikui grįžo į gimtąją Armėniją ir visą savo didelį protą ir karštą širdį atidavė tarybinės respublikos statybai.

Dabar poetas su nauja jėga dainavo savo išlaisvintos liaudies buitį, darbą, džiaugsmą. Jo eilėraščiai dažnai virsdavo dainomis, kurias dainuodavo liaudis ne tik Armėnijoje, bet ir armėnai, gyvenę Turkijoje ir Egipte, Italijoje, Amerikoje ir Indijoje. Grįžęs į tėvynę, poetas perdirbo poemą „Mgeras iš Sasuno“ ir parašė jai epilogą, kur poemos herojus jungiasi su sukilusiais valstiečiais ir kovoja dėl darbo žmonių laisvės. Įkvėptu, plačiai skambančiu poeto žodžiu A. Isakianas Tėvynės karo metu šlovina tarybinį tautų heroizmą, tarybinį karių kovą dėl daugiatautės šalies laisvės. Pirmojo laispsnio Stalinine premija pažymimas A. Isakiano poėtinis darbas 1946 metais. A. Isakiano poezija ir puikūs apsakymai plačiai skamba ir mūsų šalyje, ir užsienyje.

A. Isakianas yra ne tik didis poetas, labai giliai ir jautriai išreiškęs savosios liaudies troškimus ir svajones priespaudos laikais ir jos gyvenimo džiaugsmą tarybinėje epochoje. Jis drauge yra ir vienas stambiausių Tarybų Armėnijos mokslininkų, visuomenės veikėjų, kovotojų už taiką. Gerai atsimenu Visa-sąjunginę tautos šalininkų konferenciją Maskvoje 1949 metų rugpjūčio mėnesį, kada poetas išėjo į tribūną, ir jautnu, tvirtu balsu kalbėjo apie mūsų šalies žmonių darbą, jų meilę savo žemei ir taikai, drauge pasmerkdamas niekšinguosius karo kurstytojus.

Kūrybinis ir visuomeninis A. Isakiano darbas visada buvo persunktas šiuo nepalaužiamu tikėjimu žmogaus proto pergale prieš pikto jėgą. Jo poezija kupina gilių žmogiskų jausmų, gimtosios šalies grožio ir savosios liaudies heroizmo, jau seniai virto visai iki sekančių namų. Prieš pasibaigiantį žiburių procesiją įsijungia visas kaimas.

Anglijoje vynu stiklas ir duonos riekutė yra duodama svečiams, kurie pirmieji ateina į namus tuoj po dvyliktos valandos. Pirmasis svečias atneša tradicinį simbolius šilumos ir gerovės — anglies, duonos ir druskos — ir yra priimamas šilta, kadangi įleidžia Naujus Metus. Atstovaudamas senus metus, svečias išeina po užpakalinę duris.

Naujų Metų šventės Amerikijoje, kaip daugelis švenčių šiame krašte, yra sulydymas seno ir naujo. Šiame dideliame sulydyme glūdi mūsų, kaip tautos, stiprumas ir siekiai.

1875 metais gimęs valstiečių šeimoje, poetas gyveno daugely kraštų. 1897 metais išleistas pirmasis rinkinys „Dainos ir žalzdos“ poetui atnešė tikrą, nekintamą šlovę. Cikluose „Alagazio dainos“ ir „Ašugo dainos“ parašytuose liaudies dainomis artimu stiliumi, poetas dainavo valstiečių buitį ir gimtosios šalies grožį. Stipri demokratinė srovė Isakiano poezijai buvo būdinga jau nuo pirmųjų eilėraščių, ir artimas ryšys su savąja liaudimi, matyti, niekad neleido poetui iškrypti į dekadentizmo šnelkelius. Jis dainavo armėnų liaudies vargus ir kovą carizmo ir turkų priespaudoje. A. Isakianas, nuo 1911 metų gyvenęs emigracijoje, parašė daug eilėraščių, legendų ir poemų. Spalio revoliucijos įtakoje poetas Šveicarijoje parašo pirmąjį variantą savo garsiosios poemos „Mgeras iš Sasuno“, kurioje sukūrė varguomenę užtarijimą Mgero paveikslą. 1936 metais poetas visam laikui grįžo į gimtąją Armėniją ir visą savo didelį protą ir karštą širdį atidavė tarybinės respublikos statybai.

Dabar poetas su nauja jėga dainavo savo išlaisvintos liaudies buitį, darbą, džiaugsmą. Jo eilėraščiai dažnai virsdavo dainomis, kurias dainuodavo liaudis ne tik Armėnijoje, bet ir armėnai, gyvenę Turkijoje ir Egipte, Italijoje, Amerikoje ir Indijoje. Grįžęs į tėvynę, poetas perdirbo poemą „Mgeras iš Sasuno“ ir parašė jai epilogą, kur poemos herojus jungiasi su sukilusiais valstiečiais ir kovoja dėl darbo žmonių laisvės. Įkvėptu, plačiai skambančiu poeto žodžiu A. Isakianas Tėvynės karo metu šlovina tarybinį tautų heroizmą, tarybinį karių kovą dėl daugiatautės šalies laisvės. Pirmojo laispsnio Stalinine premija pažymimas A. Isakiano poėtinis darbas 1946 metais. A. Isakiano poezija ir puikūs apsakymai plačiai skamba ir mūsų šalyje, ir užsienyje.

A. Isakianas yra ne tik didis poetas, labai giliai ir jautriai išreiškęs savosios liaudies troškimus ir svajones priespaudos laikais ir jos gyvenimo džiaugsmą tarybinėje epochoje. Jis drauge yra ir vienas stambiausių Tarybų Armėnijos mokslininkų, visuomenės veikėjų, kovotojų už taiką. Gerai atsimenu Visa-sąjunginę tautos šalininkų konferenciją Maskvoje 1949 metų rugpjūčio mėnesį, kada poetas išėjo į tribūną, ir jautnu, tvirtu balsu kalbėjo apie mūsų šalies žmonių darbą, jų meilę savo žemei ir taikai, drauge pasmerkdamas niekšinguosius karo kurstytojus.

Kūrybinis ir visuomeninis A. Isakiano darbas visada buvo persunktas šiuo nepalaužiamu tikėjimu žmogaus proto pergale prieš pikto jėgą. Jo poezija kupina gilių žmogiskų jausmų, gimtosios šalies grožio ir savosios liaudies heroizmo, jau seniai virto visai iki sekančių namų. Prieš pasibaigiantį žiburių procesiją įsijungia visas kaimas.

Anglijoje vynu stiklas ir duonos riekutė yra duodama svečiams, kurie pirmieji ateina į namus tuoj po dvyliktos valandos. Pirmasis svečias atneša tradicinį simbolius šilumos ir gerovės — anglies, duonos ir druskos — ir yra priimamas šilta, kadangi įleidžia Naujus Metus. Atstovaudamas senus metus, svečias išeina po užpakalinę duris.

Naujų Metų šventės Amerikijoje, kaip daugelis švenčių šiame krašte, yra sulydymas seno ir naujo. Šiame dideliame sulydyme glūdi mūsų, kaip tautos, stiprumas ir siekiai.

1875 metais gimęs valstiečių šeimoje, poetas gyveno daugely kraštų. 1897 metais išleistas pirmasis rinkinys „Dainos ir žalzdos“ poetui atnešė tikrą, nekintamą šlovę. Cikluose „Alagazio dainos“ ir „Ašugo dainos“ parašytuose liaudies dainomis artimu stiliumi, poetas dainavo valstiečių buitį ir gimtosios šalies grožį. Stipri demokratinė srovė Isakiano poezijai buvo būdinga jau nuo pirmųjų eilėraščių, ir artimas ryšys su savąja liaudimi, matyti, niekad neleido poetui iškrypti į dekadentizmo šnelkelius. Jis dainavo armėnų liaudies vargus ir kovą carizmo ir turkų priespaudoje. A. Isakianas, nuo 1911 metų gyvenęs emigracijoje, parašė daug eilėraščių, legendų ir poemų. Spalio revoliucijos įtakoje poetas Šveicarijoje parašo pirmąjį variantą savo garsiosios poemos „Mgeras iš Sasuno“, kurioje sukūrė varguomenę užtarijimą Mgero paveikslą. 1936 metais poetas visam laikui grįžo į gimtąją Armėniją ir visą savo didelį protą ir karštą širdį atidavė tarybinės respublikos statybai.

Dabar poetas su nauja jėga dainavo savo išlaisvintos liaudies buitį, darbą, džiaugsmą. Jo eilėraščiai dažnai virsdavo dainomis, kurias dainuodavo liaudis ne tik Armėnijoje, bet ir armėnai, gyvenę Turkijoje ir Egipte, Italijoje, Amerikoje ir Indijoje. Grįžęs į tėvynę, poetas perdirbo poemą „Mgeras iš Sasuno“ ir parašė jai epilogą, kur poemos herojus jungiasi su sukilusiais valstiečiais ir kovoja dėl darbo žmonių laisvės. Įkvėptu, plačiai skambančiu poeto žodžiu A. Isakianas Tėvynės karo metu šlovina tarybinį tautų heroizmą, tarybinį karių kovą dėl daugiatautės šalies laisvės. Pirmojo laispsnio Stalinine premija pažymimas A. Isakiano poėtinis darbas 1946 metais. A. Isakiano poezija ir puikūs apsakymai plačiai skamba ir mūsų šalyje, ir užsienyje.

A. Isakianas yra ne tik didis poetas, labai giliai ir jautriai išreiškęs savosios liaudies troškimus ir svajones priespaudos laikais ir jos gyvenimo džiaugsmą tarybinėje epochoje. Jis drauge yra ir vienas stambiausių Tarybų Armėnijos mokslininkų, visuomenės veikėjų, kovotojų už taiką. Gerai atsimenu Visa-sąjunginę tautos šalininkų konferenciją Maskvoje 1949 metų rugpjūčio mėnesį, kada poetas išėjo į tribūną, ir jautnu, tvirtu balsu kalbėjo apie mūsų šalies žmonių darbą, jų meilę savo žemei ir taikai, drauge pasmerkdamas niekšinguosius karo kurstytojus.

Kūrybinis ir visuomeninis A. Isakiano darbas visada buvo persunktas šiuo nepalaužiamu tikėjimu žmogaus proto pergale prieš pikto jėgą. Jo poezija kupina gilių žmogiskų jausmų, gimtosios šalies grožio ir savosios liaudies heroizmo, jau seniai virto visai iki sekančių namų. Prieš pasibaigiantį žiburių procesiją įsijungia visas kaimas.

Anglijoje vynu stiklas ir duonos riekutė yra duodama svečiams, kurie pirmieji ateina į namus tuoj po dvyliktos valandos. Pirmasis svečias atneša tradicinį simbolius šilumos ir gerovės — anglies, duonos ir druskos — ir yra priimamas šilta, kadangi įleidžia Naujus Metus. Atstovaudamas senus metus, svečias išeina po užpakalinę duris.

Naujų Metų šventės Amerikijoje, kaip daugelis švenčių šiame krašte, yra sulydymas seno ir naujo. Šiame dideliame sulydyme glūdi mūsų, kaip tautos, stiprumas ir siekiai.

1875 metais gimęs valstiečių šeimoje, poetas gyveno daugely kraštų. 1897 metais išleistas pirmasis rinkinys „Dainos ir žalzdos“ poetui atnešė tikrą, nekintamą šlovę. Cikluose „Alagazio dainos“ ir „Ašugo dainos“ parašytuose liaudies dainomis artimu stiliumi, poetas dainavo valstiečių buitį ir gimtosios šalies grožį. Stipri demokratinė srovė Isakiano poezijai buvo būdinga jau nuo pirmųjų eilėraščių, ir artimas ryšys su savąja liaudimi, matyti, niekad neleido poetui iškrypti į dekadentizmo šnelkelius. Jis dainavo armėnų liaudies vargus ir kovą carizmo ir turkų priespaudoje. A. Isakianas, nuo 1911 metų gyvenęs emigracijoje, parašė daug eilėraščių, legendų ir poemų. Spalio revoliucijos įtakoje poetas Šveicarijoje parašo pirmąjį variantą savo garsiosios poemos „Mgeras iš Sasuno“, kurioje sukūrė varguomenę užtarijimą Mgero paveikslą. 1936 metais poetas visam laikui grįžo į gimtąją Armėniją ir visą savo didelį protą ir karštą širdį atidavė tarybinės respublikos statybai.

Dabar poetas su nauja jėga dainavo savo išlaisvintos liaudies buitį, darbą, džiaugsmą. Jo eilėraščiai dažnai virsdavo dainomis, kurias dainuodavo liaudis ne tik Armėnijoje, bet ir armėnai, gyvenę Turkijoje ir Egipte, Italijoje, Amerikoje ir Indijoje. Grįžęs į tėvynę, poetas perdirbo poemą „Mgeras iš Sasuno“ ir parašė jai epilogą, kur poemos herojus jungiasi su sukilusiais valstiečiais ir kovoja dėl darbo žmonių laisvės. Įkvėptu, plačiai skambančiu poeto žodžiu A. Isakianas Tėvynės karo metu šlovina tarybinį tautų heroizmą, tarybinį karių kovą dėl daugiatautės šalies laisvės. Pirmojo laispsnio Stalinine premija pažymimas A. Isakiano poėtinis darbas 1946 metais. A. Isakiano poezija ir puikūs apsakymai plačiai skamba ir mūsų šalyje, ir užsienyje.

A. Isakianas yra ne tik didis poetas, labai giliai ir jautriai išreiškęs savosios liaudies troškimus ir svajones priespaudos laikais ir jos gyvenimo džiaugsmą tarybinėje epochoje. Jis drauge yra ir vienas stambiausių Tarybų Armėnijos mokslininkų, visuomenės veikėjų, kovotojų už taiką. Gerai atsimenu Visa-sąjunginę tautos šalininkų konferenciją Maskvoje 1949 metų rugpjūčio mėnesį, kada poetas išėjo į tribūną, ir jautnu, tvirtu balsu kalbėjo apie mūsų šalies žmonių darbą, jų meilę savo žemei ir taikai, drauge pasmerkdamas niekšinguosius karo kurstytojus.

Kūrybinis ir visuomeninis A. Isakiano darbas visada buvo persunktas šiuo nepalaužiamu tikėjimu žmogaus proto pergale prieš pikto jėgą. Jo poezija kupina gilių žmogiskų jausmų, gimtosios šalies grožio ir savosios liaudies heroizmo, jau seniai virto visai iki sekančių namų. Prieš pasibaigiantį žiburių procesiją įsijungia visas kaimas.

Anglijoje vynu stiklas ir duonos riekutė yra duodama svečiams, kurie pirmieji ateina į namus tuoj po dvyliktos valandos. Pirmasis svečias atneša tradicinį simbolius šilumos ir gerovės — anglies, duonos ir druskos — ir yra priimamas šilta, kadangi įleidžia Naujus Metus. Atstovaudamas senus metus, svečias išeina po užpakalinę duris.

Naujų Metų šventės Amerikijoje, kaip daugelis švenčių šiame krašte, yra sulydymas seno ir naujo. Šiame dideliame sulydyme glūdi mūsų, kaip tautos, stiprumas ir siekiai.

1875 metais gimęs valstiečių šeimoje, poetas gyveno daugely kraštų. 1897 metais išleistas pirmasis rinkinys „Dainos ir žalzdos“ poetui atnešė tikrą, nekintamą šlovę. Cikluose „Alagazio dainos“ ir „Ašugo dainos“ parašytuose liaudies dainomis artimu stiliumi, poetas dainavo valstiečių buitį ir gimtosios šalies grožį. Stipri demokratinė srovė Isakiano poezijai buvo būdinga jau nuo pirmųjų eilėraščių, ir artimas ryšys su savąja liaudimi, matyti, niekad neleido poetui iškrypti į dekadentizmo šnelkelius. Jis dainavo armėnų liaudies vargus ir kovą carizmo ir turkų priespaudoje. A. Isakianas, nuo 1911 metų gyvenęs emigracijoje, parašė daug eilėraščių, legendų ir poemų. Spalio revoliucijos įtakoje poetas Šveicarijoje parašo pirmąjį variantą savo garsiosios poemos „Mgeras iš Sasuno“, kurioje sukūrė varguomenę užtarijimą Mgero paveikslą. 1936 metais poetas visam laikui grįžo į gimtąją Armėniją ir visą savo didelį protą ir karštą širdį at

Žinios iš Lietuvos

ATMINTINOS VIETOS KAUNE

Kalbant apie Adomo Mickevičiaus gyvenimą Kaune, paprastai apsiribojama paminėjus jo vardo slėnį bei akmenį Zaliakalnyje ir "poeto namelį" Mickevičiaus gatvėje, dėl kurio autentiškumo iki šiol tebesiginčijama. Tuo tarpu mieste ir aplinkėse yra ir daugiau vietų, glaudžiai susijusių su didžiojo poeto gyvenimu ir kūryba.

Pagal Adomo Mickevičiaus biografų teigimus, poetas atvyko į Kauną 1819 metais, tik ką baigęs Vilniaus universitetą. Rotušės aikštėje Nr. 12, kur šiuo metu yra miesto vidurinė mokykla Nr. 9, anksčiau buvo jėzuitų namai, kuriuose, mokytojaudamas apskritis mokykloje, beveik keturis metus gyveno Adomas Mickevičius. Prie šio namo netrukus bus pritvirtinta memorialinė lenta.

Gyvendamas Kaune, įžymūs poetas nepaprastai pamilo Lietuvos gamtą. Jis dažnai vaikščiodavo pakaunės miškuose, nuvažiuodavo į Pažaislį, pasiekdavo Raudondvarį ir Romainius, Veliuoną.

Labiausiai mėgiama poeto lankymosi vieta buvo Girštupio slėnis, kuriame A. Mickevičius dažnai rasdavo tikrą poilsį ir apgalvodavo savo naujus kūrinius.

Lietuvos gamtos vaizdai tvirtai įaugę visoje eilėje poeto kūrinių. Girštupio slėnis apdainuotas poemoje "Gražina," Adomo Mickevičiaus vardo akmuo minimas "Konrade Valenrode."

Adomo Mickevičiaus biografų nustatyta, kad poetas, gyvendamas Kaune, be "Gražinos" parašė dramą "Vėlinės" (I, II ir IV d.), baladės "Lelijos," "Myliu," "Tukajus," "Svitezis," "Svitezietė" ir visą eilę eilėraščių.

1823 metais Adomas Mickevičius ruošėsi išvykti iš Kauno. Jo draugai ir artimieji susirinko Girštupio slėny atsivieškinti su poetu. Nuo to laiko ta vieta ir vadinama Adomo Mickevičiaus slėniu.

Šiuo metu Kaune plačiai ruošiamasi paminėti Adomo Mickevičiaus mirties sukaktį. Miesto įmonėse, įstaigose ir mokyklose nuo lapkričio mėnesio pradžios skaitomos paskaitos apie didžiojo poeto kūrybą bei gyvenimą. Miesto aukštosiose, vidurinėse ir specialiosiose mokyklose įvyksta datai skirti iškilmingi posėdžiai—minėjimai.

LTSR Mokslo akademijos literatūriniam muziejui Kaune yra specialus standas, skirtas A. Mickevičiui.

J. Chlivickas

MICIURINO NURODYTU KELIU

DOTNUVA. Didžiojo gamtos pertvarkytojo I. V. Miciurino gimimo metinių išvakarėse Dotnuvos selekcininkai-mičiurinkai suvedė savo veiklos rezultatus. Taikydami vegetacinę ir tolimosios hibridizacijos metodus, selekcininkai sugebėjo išvesti dešimtis derlingų grūdinių ir daržovinių kultūrų, bulvių ir linų, daugiamečių ir vienamečių žolių veislių.

Lietuvos selekcininkų išvesti žemieniai kviečiai "Dotnuvos 458", vasariniai kviečiai "gražučiai", miežiai "auksiniai II", avižos "gyrūnės", žirniai "greltukai" ir daugelis kitų veislių rajonuotos Lietuvoje ir labai plačiai paplito. Iš viso Dotnuvos selekcinėje stotyje išvesta daugiau kaip 90 įvairių kultūrų veislių.

Įdomūs yra selekcininkų-mičiurininkų darbai išvedant greit bręstančias kukurūzų veisles, tinkamas auginti vietinėmis sąlygomis. Siemot stoties kolekciniam daigynė buvo stu-

dijuojama ir bandoma 120 šios naujos Lietuvos kultūros veislių. Geriau už kitus vėl užsirekomendavo šios stoties išvesti kukurūzai "Dotnuvos I". 80 procentų jų burbuliųjų pilnutinai pribrendo, o derlius iš hektaro sudaro 74 centnerius burbuliųjų ir 176 centnerius žaliuosios masės.

Pjesė apie Adomą Mickevičių lietuviškoje scenoje

KAUNAS. — Muzikiniame dramos teatre pradėta repetuoti dabartinio lenkų dramaturgo Aleksandro Malishevskio pjesė "Baladės ir romansai." Pjesė skirta didžiajam lenkų poetui Adomui Mickevičiui. Veiksmas vyksta Kaune ir Vilniuje 1820-1823 metais — tuo laikotarpiu, kai poetas rašė garsų ciklą "Baladės ir romansai."

Teatro kolektyvas gyvai įsitraukė į ruošiamą spektaklį, numatomą pastatyti Adomo Mickevičiaus mirties šimtmėčio proga. Spektaklyje vaidinantieji artistai su rengė ekskursiją po vietas, susijusias su poeto gyvenimu. Jie aplankė gimnazijos pastatą, kur dėstė Adomas Mickevičius, Mickevičiaus slėnį prie Kauno, buvusį gimnazijos direktoriaus Dobrovolskio vasarnamį, kur paprastai leisdavo vasarą poetas, taip pat pabuvojo Vilniuje. Dabar numatoma ekskursija į poeto gimtinę — Naugarduką (Baltausis).

Spektaklį stato jaunas režisierius Anselis Gutjerasas, baigęs Valstybinį teatro meno institutą, kuriame jis susidraugavo su Lietuvos studijos studentais — dabar Kauno muzikinio dramos teatro artistais.

Svarbiausiąjį—Adomo Mickevičiaus—vaidmenį repetuoja aktorius Leonas Zelčius, Tomaso Zano—Henrikas Vančevičius ir Kęstutis Genys, Marilės Verščak — Danutė Juronytė, Kovalskio vaidmenį — Marytė Rasteikaitė ir Laima Parukaitė.

Literatūrinis vakaras Ukmergė. — Rajoninė biblioteka šiomis dienomis kultūros namų salėje surengė literatūrinį vakarą tema "1905 metų revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje," skirtą Visos Rusijos spalio visuotinio politinio streiko 50-osioms metinėms paminėti. Pranešimą padarė Ukmergės I-osios vidurinės mokyklos mokytoja Drazdauskienė. Ištraukas iš Jovaro, J. Bilūno ir A. Vienaolio kūrinių skaitė Kesiūnaitė, Auglytė ir Stimburytė. Kultūros namų saviveiklininkai surengė koncertą. Literatūriniam vakarui dalyvavo daugiau kaip 150 žmonių.

K. Mickus

Tarybiniai artistai

New York Times sužinojo, kad abudu tarybiniai artistai — pianistas Emil Gilelsas ir smuikininkas David Oistrachas — New Yorke stebi muzikinių instrumentų krautuveis ir mano įsigyti iš jų kailę.

Spėjama, kad "kaž kas" užfundys pianistui Gilelsui puikų Steinway pianą; užfundys jam kaip Kalėdų prezentą.

Na, o Oistrachas, kuris koncertuoja Stradivarijumi, mano pirktis dar vieną ar kitą retą smuiką, kuriuos matė krautuvėse.

Abudu tarybiniai artistai yra didžiai pasitenkinę savo gastrolėmis Amerikoje. Visur, kur jie davė koncertus, publika netilpo salėje. Visur jie buvo entuziastiškai sutikti.

Beje, abudu šitie pasauliniai garsūs artistai yra gimę ir mokėsi tame pačiame mieste — Odosoje.

Na, o Oistrachas, kuris koncertuoja Stradivarijumi, mano pirktis dar vieną ar kitą retą smuiką, kuriuos matė krautuvėse.

Abudu tarybiniai artistai yra didžiai pasitenkinę savo gastrolėmis Amerikoje. Visur, kur jie davė koncertus, publika netilpo salėje. Visur jie buvo entuziastiškai sutikti.

Beje, abudu šitie pasauliniai garsūs artistai yra gimę ir mokėsi tame pačiame mieste — Odosoje.

Na, o Oistrachas, kuris koncertuoja Stradivarijumi, mano pirktis dar vieną ar kitą retą smuiką, kuriuos matė krautuvėse.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Naujų Metų laukiant Auditorijoje įvyks smagūs šokiai, gros Kazakevičiaus orkestras; privilegija šeimoms

Jurgio Kazakevičiaus vadovaujamas orkestras, grupė jaunų, muzikališkų žmonių, gros šokiams Naujų Metų laukimo balijuje Liberty Auditorijoje.

Mėgstantiems šokius, čia geriausia vieta: salė erdvi, orinaga, graži ir patogioje, saugioje aplinkoje. Įžanga į šokius tik \$1.50, įskaitant taksus ir "naujamimui" sveikinti žibučius, švilpukus.

Šeimoms ir grupėms specialios privilegijos

Liberty Auditorija yra išlaikoma bendromis tūkstančių lietuvių spėkomis. Dėl to direktoriai jau kelinti metai praktikuoja užleisti visuomenės naudojimui sales be jokio pelno sau.

Kai Naujų Metų laukiant bile kurėjimas pasilimsinti kainuoja dešimtimis doleriu, čia užsimokėjęs pusantr dolerio/įžangėlę į šokius bile kas savo šeimai ar grupėi gali gauti gatavus užtiestus stalus (be jokios ekstra mokesčių). Ant jo dedasi vašes (atsineša namų savo, jei nori), kokių kas nori. Prie jo kviečiasi tuos, kuriuos myli.

Kad stalų nepritrūktų, Auditorijos vedėjai prašo užsiskirti iš anksto. Skambinti Virginia 9-4678.

Auditorija randasi kampas Atlantic Ave. ir 110 St., Richmond Hill. Atvažiuavus BMT Jamaica traukiniu nuo 111th St. stoties iki salės eiti 2 bloškai.

Pasinaudodamas ta privilegija, Aido Choras jau kelinti metai čia užsisako sau stalus. Bendrai susideda choristai ir jų prieteliai ir linksmi vaikai. Siemet su Aidu bendrai

dalyvaus ir Brazausko grupė. Aido pirmininkas Grybas sakė, kad Aidas jau turi apie 60 svečių. Ir jau turi šeiminkes, kurios pagamins šventiškus valgius.

Tai jau balius savaime! Jaunimas irgi tikisi siemet šauniai pasirodyti. Sugrįžusieji iš mokyklų, iš tarnybų žada dalyvauti su jaunimu.

Tačiau niekas neužtikrintas, kad Bay Shore, Ridgewood ir kitų sričių brooklyniečių mobilizuojamoji grupė nesukurs visas kitas skaičiumi svečių.

Ir mobilizuojasi kelios kitos grupės. Bet jos kol kas jūsu reporteriui nieko nepranešė apie savo darbo pasėkas. Tad apie jas kitą kartą. Svarbu, kad jos dalyvaus. Mažos ar didelės, visos branginamos. Juo daugiau dalyvauja, linksmiau visiems.

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

Ar

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISEIMS!

Nuo

TOMPKINSVILLE

FEDERAL SAVINGS

& LOAN ASSOC.

136 Bay St.

Tels. GL 7-0644

GL 7-0645

Užrašykite Laisvę savo draugui

HELP WANTED—FEMALE

Namų Darbininkė—Virėja. Guolis vietoje. Privatiskas kambarys ir vonia. Nėra vaikų, gera alga. Skambinkite po 6 val. vak.

Mount Vernon 7-1548

(243-250)

Jauna Moteris

Abelnai namų ruošai. Malonūs namai; 4 šeimoje. Mylinti vaikus.

Rockville Center. BA. 3-6924

(248-251)

Namų darbininkė. Nereikia virti. Visi elektriniai įtaisymai. Nuosavas kambarys. Nuolatinis darbas draugiškoje namuose tinkamai moteris. Skambinkite:

NI. 5-8150. LA. 4-3811

(251-254)

Namų darbininkė—Virėja. Gerai mokanti namų darbą. Pagalbė priė 2 m. amžiaus vaikučio ir 2-ji mėnesių amžiaus vaikučio. Nauji namai. Skambinkite PO. 7-2606.

Vieta Long Islande.

(251-254)

Pataisų komisijonlerė Kross praneša, kad Rikers saloje jaunuoliai bus laikomi griežtai atskirti nuo suaugusiųjų kalinių. Taipgi žada pastiprinti jaunuolių apmokymo, paruošimo gyvenimui programą.

29 D. SAUSIO JANUARY

Bus labai reikšminga diena Amerikos lietuviams

NES 29 SAUSIO ĮVYKS LAISVĖS BENDROVĖS DALININKŲ SUVAŽIAVIMAS IR BUS SPRENDŽIAMOJI VALANDA, BŪTENT, AR IŠGALESIME LAISVĘ LEISTI DIENRAŠČIU.

Po Suvažiavimo Bus Banketas

Banketo Bilietas \$3.00. Prašome įsigyti išanksto

Suvažiavimas prasidės 10 val. ryto. Banketo pradžia 6-tą valandą vakare. Suvažiavimas ir banketas bus

Liberty Auditorium

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Galvokime - Planuokime - Dirbkime

Kad Gerai prisirengti Suvažiavimui

Kiekvienas Laisvės bendrovės dalininkas turi rūpintis dalyvauti suvažiavime, nes tai bus labai reikšmingas suvažiavimas ir nuo jo priklausys Laisvės ateitis.

Iki suvažiavimo turime suverbuoti į Laisvės prietelių klubus visus tuos, kurie nori, kad Laisvė eitų dienraščiu. Iki suvažiavimo turi būti atnaujintos visos išsibaigusios prenumeratos. Iki suvažiavimo Laisvės išdasi turi būti nemažiau \$10,000. Kai tą atsiemsime, tai suvažiavime lengvai kvėpuodami galėsime paskelbti pasauliui, jog Laisvė kaip ėjo dienraščiu taip ir eis!

Mūsų metinis banketas taipgi yra labai svarbus punktas dienraščio paramai. Visi arčiau gyvenantieji Laisvės skaitytojai, visi dalininkai privalo įsigyti Laisvės bilietą ir dalyvauti bankete.

LIŪDNA SUKAKTIS

Dešimtis metų jau sueina, kai ant visados atskyrė iš mūsų tarpo

ELSIE NORKUTĖ-GASIŪNIENĖ

Liūdnei prisimename 1945 metų gruodžio 28-tą dieną, kurioje ji pasimirė.

Vyras, tėvai, brolis

New Yorko paštas turi daug darbo

Nors New Yorke gyvena tik apie 8 milijonai gyventojų, o visa šalis turi apie 160 milijonų, vietinis paštas atlieka net visą dešimtadalį Amerikos pašto darbo. Viena priežastis yra, kad New Yorke koncentruojasi finansiniai Amerikos interesai, visokių leidyklų centrai ir daug mokslų įstaigų, kas reiškia, kad iš čia išsiunčiama daug pašto kitur ir gaunama daug.

Apart to, newyorkiečiai daugiau negu kitų didmiesčių gyventojų, yra iš kitų krašto dalių arba iš užsienio atvykę. O tas reiškia, kad jie proporcingai daugiau rašo, nes turi daugiau giminių ir pažįstamų, kurie išsimėtę po visą šalį ir užsienį.

Dar kitas dalykas, kuris žymiai prisideda prie New Yorko pašto darbo apsunkinimo, yra laivais ir orlaiviais atvežamas paštas iš Europos. Amerikiečiai susirašo su Europa keliasdešimt kartų daugiau, negu su kitais kontinentais, o beveik visos europietiškas paštas atplukdinamas arba atskrisdinamas New Yorkan, kur jis klasifikuojamas, sortuojamas, kad išsiuntinėtų po visą šalį.

Šiuo kalėdiniu periodu New Yorko centralinis paštas ir skyriai turi 15% daugiau darbo, negu praeitų metų sezono laiku.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Geras Patyręs Barberis

Medaus Pagelba Šalčiuose

Slogų pergalejimui ir apsaugojimui nuo slogų yra naudinga gerti arbatą su medumi. Arbata su medumi atšildo kūną, o skystimas bendrai yra naudingas kūno valymui.

Laisvės įstaigoje galite gauti garsiojo bitininko Končiaus medaus. Šviesus, liepų žiedų medus. Turime sukurkėjusio ir skysto tos pačios rūšies.

Kvorta \$1.25, Pusė Galiono \$2.50
Kįtur nesiunčiame. Tik užėję galite gauti